

★ ATEST

User Guide

User Guide

ERASMUS+ Project No.: 2014-1-CZ1-KA203-001834

OBSAH

PROJEKT ATEST A OTÁZKY ŘEŠENÉ BĚHEM PROJEKTOVÉHO OBDOBÍ	5
PROČ POTŘEBUJEME SYSTÉM PRO HODNOCENÍ STÁŽÍ S VYUŽITÍM ECTS	6
TYPY MOBILIT V PROGRAMU ERASMUS	7
POVINNÉ A VOLITELNÉ STÁŽE	8
SPOLUPRÁCE S FIRMAMI A HODNOCENÍ STÁŽÍ	9
JAK HODNOTIT VOLITELNÉ STÁŽE	10
STÁŽE PRO ABSOLVENTY – NOVÉ MOŽNOSTI V PROGRAMU ERASMUS+	13
ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	14

Projekt ATEST a otázky řešené během projektového období

Program Erasmus se od roku 2007 (od počátku program LLP) rozšířil vedle mobility studentů za účelem studia rovněž na stáže v zahraničních firmách. Program stáží v rámci programu Erasmus je rozšířen na další skupinu účastníků – na absolventy vysokých škol, kteří mohou využít stáž na doplnění praktických zkušeností v průběhu dvanácti měsíců po ukončení studia, za předpokladu, že byli vybráni k účasti na stáži před dokončením studia.

Rostoucí význam stáží v rámci programu Erasmus+ vyžaduje hodnocení kvality stáží a přidělování kreditů podle určitých pravidel. Zatímco pro studium v rámci programu Erasmus (Erasmus+) je běžně využíván kreditový systém ECTS, pro stáže neexistují přesná pravidla jak tyto stáže posuzovat a v jaké výši předělovat kredity týkající se zejména volitelných stáží, které nejsou povinnou součástí studijních programů, ale které významně doplňují teoretické znalosti studentů o praktické dovednosti.

Současná praxe používaná pro hodnocení a uznávání výsledků stáží nám ukazuje obrovské rozdíly mezi univerzitami a mnohdy i uvnitř jedné univerzity (mezi různými fakultami, apod.). Rovněž na základě analýzy provedené účastníky projektu, můžeme vidět velké rozdíly ve způsobu přidělování kreditů absolventům stáží v rámci programu Erasmus (od 0 ECTS do 30 ECTS za stejnou dobu trvání stáže). Je důležité mít společný nebo podobný systém pro hodnocení stáží, který bude univerzitami využíván a přinese srovnatelné hodnocení stáží, podobně jako je tomu při hodnocení a uznávání výsledků studia.

Proč potřebujeme systém pro hodnocení stáží s využitím ECTS

Pokud je stáž součástí studijního programu, pak je počet kreditů (ECTS) za úspěšné absolvování stáže uveden ve studijním programu a nevzniká žádný problém (zde je stáž plnohodnotnou součástí studia). Program Erasmus však umožňuje účast na stáži i studentům, pro které stáž není povinnou součástí studia, a kteří ji chtějí absolvovat jako dobrovolnou činnost, získat profesní dovednosti a tím si zlepšit své budoucí postavení na trhu práce. Takové stáže realizované na základě rozhodnutí univerzity a s finanční podporou programu Erasmus jako stáže volitelné (dobrovolné, nepovinné), které nejsou povinnou součástí studia, ale jsou univerzitou podporovány, je třeba také hodnotit a výsledkem takového hodnocení by mělo být přiznání kreditů za účast na stáži po zjištění přínosu takové stáže pro studenta. V praxi neexistují žádné rozdíly mezi povinnou a dobrovolnou stáží, neboť obě formy stáží jsou podporovány stejnou výší grantu a stáže jsou realizovány stejným způsobem. Problém akumulace kreditů se projeví v případě stáže studentů, pro které je stáž dobrovolnou činností a je jen další (dodatečnou) aktivitou studentů v průběhu jejich studijního programu.

Když přijmeme stáže programu Erasmus jako nedílnou součást studia navíc s finanční podporou EU, musí být hodnoceny v souladu s uznávanými pravidly. Hodnocení studia je založeno na ECTS, stáže však nemají stanovená pravidla jak zhodnotit a uznat účast v programu Erasmus na základě ECTS.

Problémem není pouze akademické uznávání stáží, je to také problém pro studenty, kteří nechápou, proč není vytvořen systém hodnocení stáží a proč každá univerzita používá jiný způsob hodnocení. Problém se projeví nejzřetelněji v případě, kdy ve firmě působí stejnou dobu více studentů z různých univerzit a zemí EU a tito studenti kromě diskusí o výši přiděleného grantu řeší i počet kreditů, které jim univerzity navrhuji za účast na stáži.

Koordinátor programu Erasmus se často setkává s dotazy ze strany studentů, proč jejich stáž byla hodnocena nižším počtem kreditů než shodná stáž studentů z jiných zemí nebo univerzit. Pro každého koordinátora je velmi obtížné odpovědět na otázky, když neexistují obecná pravidla pro hodnocení. Pokud koordinátor není schopen dostatečně odůvodnit systém hodnocení stáží s odkazy na pravidla EU, studenti mohou považovat hodnocení stáží za nespolehlivé a v očích studentů to narušuje důvěryhodnost programu Erasmus a Evropské unie.

Typy mobilit v program Erasmus

Erasmus program podporuje dva druhy mobility - studium a stáže a každý z nich má svá vlastní pravidla a specifika. Obě činnosti jsou smluvně zajišťovány dokumentem s názvem "Learning Agreement" (pro studium nebo stáž).

Univerzitní studium je založeno na získání kreditů (ECTS), které jsou předem stanoveny za každý úspěšně absolvovaný předmět bez ohledu na skutečnost, že část studia je realizována prostřednictvím programu Erasmus v zahraničí na partnerské univerzitě, neboť díky systému přenosu kreditů jsou kredity přenášeny z jedné univerzity na druhou. Povinné stáže jsou součástí studijního programu a získané kredity za povinné stáže uvedené ve studijních plánech jsou považovány za součást studia. Studium v zahraničí je realizováno na základě předem schváleného studijního programu (tj. předmětů, které student během studia na partnerské univerzitě bude absolvovat) a s tím souvisí počet kreditů získaných za dosažené výsledky celkově potřebných pro získání univerzitního bakalářského, magisterského nebo doktorandského diplomu.

Zatímco Erasmus studijní mobility jsou založeny na dvoustranných dohodách mezi univerzitami, stáže Erasmus (povinné a také volitelné) jsou realizovány v zahraničních firmách bez těchto dohod (dvoustranné dohody pro stáže jsou výjimkou). Stáže jsou aktivity pro získání praktických dovedností studentů v rámci studovaných programů a pouze povinné stáže jsou součástí studijního programu studenta a získané kredity se započítávají do uznatelných kreditů pro získání univerzitního diplomu (30 nebo 60 ECTS za semestr nebo akademický rok studia), zatímco **kredity získané za účast na volitelných stážích nelze zahrnout do stanoveného počtu kreditů potřebných pro naplnění podmínek studia. Takto získané kredity z volitelných stáží nejsou součástí ECTS a mohou být uznány jako další ECTS mimo předepsaný limit, tj. nad 30 nebo 60 ECTS).**

Povinné a volitelné stáže

Podle účastníků projektu ATEST existují 4 různé typy stáží, které lze popsat takto:

1. **Povinné stáže - s kredity za stáže:** stáže jsou povinnou součástí studijního programu a ECTS za účast na stáži jsou součástí studijního programu. V tomto případě počet uznaných kreditů je stanoven v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo na základně rozhodnutí univerzity.
2. **Volitelné stáže - s kredity pro povinně volitelné předměty:** stáž není povinnou součástí studijního programu, ale přesto je možné si zvolit povinně volitelný předmět (stáž) a takto získané kredity jsou uznány jako součást studia. Také v tomto případě počet uznaných kreditů je stanoven obdobně podle předchozího bodu.
3. **Volitelné stáže - s kredity nad rámec předepsaného studijního programu:** stáž není povinnou součástí studijního programu, a proto přiznané kredity jsou uznány pouze jako dodatečné kredity nad rámec předepsaných kreditů ve studijním programu. To znamená, že tyto ECTS jsou kredity, které jsou sice přiznány, ale nezapočítávají se do předepsaných kreditů, které musí student získat ve svém studijním programu a vzniká zde tzv. přebytek kreditů, které jsou evidovány mimo předepsaný studijní program studenta a jsou vykazovány pouze v Dodatku k diplomu jako další aktivita studenta nad rámec předepsaných činností a mohou být chápány pouze jako extra iniciativa studenta k dosaženému stupni vzdělání.
4. **Volitelné stáže - bez uznání kreditů:** stáž není povinná součást učebních osnov studia. Proto se zde nepoužívá ECTS a kredity nejsou uznány ani jako součást studijních programů ani jako kredity získané navíc. Avšak studijní výsledky dosažené prostřednictvím těchto stáží mohou být zdokumentovány například v Europassu nebo v certifikátu vystaveném univerzitou, příp. konsorciem (zejména absolventské stáže).

Samozřejmě je třeba vzít v úvahu rozdíly mezi zaměřením univerzit, a zatímco pro univerzity se zaměřením na obchod a aplikované vědy jsou stáže především povinnou součástí studia, pro ostatní univerzity se tato forma teprve zavádí do studijních programů v poslední době, aby bylo možné studentům poskytnout praktickou přípravu, která by více vyhovovala požadavkům trhu na připravenost absolventů univerzit i po stránce praktických dovedností.

Spolupráce s firmami a hodnocení stáží

Úspěšnost realizace stáží je odvozena od takových zahraničních firem, které mají zájem o kvalitní přípravu studentů a absolventů univerzit. Zejména je nutné hledat takové firmy, které mají zájem na přípravě skutečných odborníků z řad studentů či absolventů, než získání levné pracovní síly na pozice s nízkou kvalifikací. Pro stáže jsou vhodné takové firmy, které jsou aktivní při společné přípravě tzv. "Learning Agreement for Traineeship" a jeho následné dodržování. Zahraniční firmy také chtějí znát účel a cíle stáže, které univerzity musí specifikovat v dokumentu pro výkon stáže (Learning Agreement for Traineeship). Taková spolupráce přináší skutečné výsledky a pro studenty a absolventy vysokých škol je nejlepším způsobem pro získání odborných dovedností, které mohou doplňovat jejich teoretické znalosti z univerzity.

Projekt ATEST řeší problematiku hodnocení stáží s využitím ECTS, které je důležité pro každého studenta a univerzitu. Na druhé straně přidělování kreditů ECTS je zcela neznámá forma pro hodnocení stáží firmami. Firmy nemohou navrhnout počet kreditů získaných za účast na stáži, ale mohou objektivně posoudit práci stážisty a praktické zkušenosti získané během stáže. Pokud jakákoliv firma zvažuje zaměstnat absolventa univerzity, nikoho ve firmě nezajímá počet získaných ECTS během stáže, ale zajímá se o konkrétní teoretické a praktické znalosti absolventa. Proto závěrečné vyhodnocení stáže musí obsahovat podrobné informace o získaných profesionálních dovednostech a je také dobré doplnit informace o sociálním chování studenta nebo absolventa.

Jak hodnotit volitelné stáže

Současná praxe používaná pro hodnocení a uznávání výsledků stáží nám ukazuje obrovské rozdíly nejen mezi různými univerzitami, ale také v rámci téže instituce (např. mezi různými fakultami). Především můžeme vidět velké rozdíly ve způsobu přidělování kreditů pro stáže v rámci programu Erasmus (od 0 ECTS do 30 ECTS za stejnou dobu trvání stáže). Pro vyhodnocování stáží je důležité mít srovnatelné metody používané zúčastněnými univerzitami v rámci celé EU.

Evropská komise poukazuje na to, že “v konkrétním případě stáže, která není součástí studijního programu (volitelná stáž), univerzita zajistí uznání alespoň tak, že provede záznam stáže v Dodatku k diplomu, nebo v případě absolventské stáže v Europassu či jiným vhodným osvědčením”¹. V případě stáží však neexistují obecně přijatá pravidla pro zajištění kvality stáží založená na systému ECTS, jako je tomu u mobility v rámci studia.

Na jedné straně se stáže mohou stát ještě atraktivnějšími pro studenty univerzit, pokud bude existovat systém hodnocení stáží a výsledky budou uznávány jako součást studia. Na druhé stranu je třeba také pamatovat na to, že stáže primárně podléhají dvěma různým pravidlům, jednat pravidlům univerzity země studenta, a jednak pravidlům platným v zemi firmy, kde probíhá stáž. Kromě toho existuje celá řada evropských norem, které tuto situaci nezjednodušují, ale naopak ještě více komplikují.

Pokud jde o systém přidělování kreditů (ECTS), partneři projektu ATEST navrhují přezkoumat systém ECTS ve vztahu ke stážím, neboť existují různá pracovní vytížení v případě studia a jiná pro stáže. Pokud pro studium se přiznává 1 ECTS za 25 až 30 hodin práce, pro stáže navrhuje projektový tým ATEST, aby 1 ECTS byl přiznán za 50 až 60 hodin práce v případě nepovinné (volitelné) stáže. Výše přidělených kreditů by měla záviset na době trvání stáže (počet hodin) a pro účely hodnocení navrhujeme dodržovat minimální počet kreditů, tj. 6 ECTS za dobu 2 měsíců trvání stáže. Maximální výše ECTS při tomto systému u volitelných stáží by byla pouze doporučena.

Co považuje projekt ATEST za nejdůležitější, je hodnocení kvality stáže na základě hodnocení studenta či absolventa zahraniční firmou, jakož i na základě dalších dokumentů, které lze použít pro hodnocení kvality stáže konkrétního stážisty. Kredity by neměly být přiděleny pouze pokud účastník nesplnil podmínky stáže. Na druhé straně samotný výkon studenta

(pokud je dostačující) by neměl mít vliv na počet ECTS stanovených pro dané období stáže. Mělo by platit pouze, zda stáž byla uznána a tedy splněna, nebo neuznána proto, že nebyl naplněn Learning Agreement for Traineeship.

Chceme-li pomoci vytvořit soubor transparentních kritérií pro hodnocení volitelných (nepovinných) stáží, mohou být použity následující nástroje:

- vytvoření vnitřního univerzitního předpisu pro posuzování nepovinných stáží a pro přidělování ECTS účastníkům stáží;
- zajištění ještě před schválením stáže, že stáž je v souladu s obsahem studijního programu studenta či absolventa a univerzita podporuje studenty v této oblasti. Stáž by měla být posouzena na základě jasně definovaných výsledků, měla by vyžadovat odpovídající dohled jak ze strany zahraniční firmy tak i univerzity během stáže, aby vhodně doplňovala dosažené studijní výsledky;
- požadovat, aby stážista zaznamenával činnosti vykonávané v jednotlivých dnech: na základě těchto informací lze dobře provést vyhodnocení stáže a to včetně pracovního vytížení;
- vyzvat účastníka stáže, aby vyplnil např. vstupní hodnotící formulář (např. v průběhu dvou týdnů od začátku stáže) a průběžné hodnocení stáže (zhruba uprostřed stáže);
- sledovat a vyhodnocovat všechny zprávy a informace po ukončení stáže; po každé stáži, student a zahraniční firma by měli vyhodnotit zkušenosti. Závěrečné vyhodnocení by mělo být vypracováno příslušným pedagogem (tutorem) na základě dokumentů předložených firmou a studentem;
- tutor by měl zajistit i průběžný dohled na realizaci stáže po celou dobu výkonu stáže s pravidelnou zpětnou vazbou;
- průběžné a závěrečné hodnocení by mělo být provedeno odpovědnou osobou na základě hodnotících formulářů a potvrzení o absolvování stáže. Potvrzení o absolvování stáže je důležité z hlediska doby trvání stáže a také, že stáž byla úspěšně dokončena. Tento dokument je podkladem pro přiznání ECTS. V případě, že student nesplní podmínky Learning Agreement for Traineeship, stáž by neměla být uznána a student by měl vrátit grant (nebo jeho část). Je však třeba zajistit, aby tyto podmínky byly zahrnuty do smlouvy o poskytnutí grantu;
- průběžně rozpracovávat soubor hodnotících kritérií, které jsou vhodné pro daný účel a pro co nejlepší způsob hodnocení stáží;

¹ Erasmus+ Traineeship web: http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/traineeships_en.htm

- zajištění uznávání kreditů v rámci vnitřního univerzitního systému, i když jde o činnosti, které jsou volitelné a student získává kredity navíc nad rámec povinných ECTS potřebných pro úspěšné ukončení akademického roku. Pokud není možné přiznat ECTS a zaznamenat je v Dodatku k diplomu (platí především pro absolventy), je třeba zajistit, aby stáž byla vyznačena v Europassu.

Stáže pro absolventy – nové možnosti v programu Erasmus+

Od roku 2014 byl program stáží rozšířen v rámci programu Erasmus i na absolventy univerzit a VOŠ, kteří mají možnost využít stáž v průběhu dvanácti měsíců po ukončení studia, za předpokladu, že byli vybráni k účasti na stáži před dokončením studia.

Maximální doba trvání mobility pro studenta v každém cyklu studia je dvanáct měsíců a minimální doba stáže jsou 2 měsíce. Stáž pro absolventa univerzity, který vyčerpал pro účely studia nebo stáže v daném studijním cyklu např. v součtu 10 měsíců a méně, má možnost využít tzv. absolventskou stáž na 2 měsíce případně i déle, ale v součtu maximálně 12 měsíců včetně aktivit v programu Erasmus předchozího studijního cyklu.

Absolventská stáž patří do skupiny volitelných stáží bez možnosti získání ECTS, jelikož absolvent již obdržel svůj Dodatek k diplomu, kam se stáž studentům zaznamenává a Dodatek k diplomu nelze nijak doplnit. Nicméně Evropská komise doporučuje absolvování stáže potvrdit v Europassu, kde se zaznamenávají získané znalosti a dovednosti v jiných evropských zemích.

V současné době jsou stáže stále více využívány a stále více studentů preferuje počkat na ukončení studia a absolvovat stáž jako navazující činnost na předchozí studium, než absolvovat stáž v průběhu studia.

Průzkum prováděný účastníky projektu ATEST ukázal, že na univerzitách není běžná praxe potvrzovat účast na stážích v Europassu. Pokud by univerzity či konsorcia absolventům nepotvrzovaly účast na stážích, byli by studenti znevýhodněni hned dvakrát – absolvent, který dokončil stáž, nezíská záznam v Dodatku k diplomu a ani není jeho stáž uvedena v dokumentaci studenta na univerzitě. Tato situace by mohla snížit zájem o absolventské stáže, neboť by to mohli chápat jako činnost s malou přidanou hodnotou. I tento problém lze řešit – jednak potvrzením stáže v Europassu a jednak certifikátem vydaným vysílající institucí nebo konsorciem, který dokládá účast na stáži.

Účastníci projektu ATEST věří, že tato potvrzení posílí zájem o absolventské stáže, které se pak stanou ještě atraktivnější pro studenty, kteří dokončují studium.

Závěrečná doporučení

V praxi je nezbytné nejen znát pravidla programu Erasmus, ale trvat na jejich dodržování a pro úspěšnou realizaci stáží využít i vlastní dodatečné podmínky. Abychom mohli realizovat program stáží úspěšně bez ohledu na to, zda stáže jsou povinné nebo dobrovolné, nabízíme jednoduchý postup (přehled) pro práci pracovníků zahraničních oddělení zapojených v programu Erasmus.

1. Nabízejte studentům pouze stáže, které znamenají přínos pro studenty a absolventy univerzit. Ale to neznamená, že si studenti nemohou sami najít firmy nebo jiné instituce pro výkon stáží. V případě, že si student sám zajistí stáž v zahraniční firmě, pak si ověřte dostupnými prostředky zahraniční firmu a obsah smlouvy o výkonu stáže (Learning Agreement for Traineeship), přičemž student musí být vybrán transparentním způsobem (např. na základě prověření jazykových znalostí, apod.).
2. Stanovte si vlastní výběrová kritéria pro účast na stáži. Provéřte jazykové znalosti žadatele a soulad studijního oboru s obsahem stáže. Je dobré do smlouvy přidat další podmínky (např. potvrzení do 2 týdnů po zahájení stáže, že obsah stáže odpovídá dohodnutým podmínkám, že stáž je v souladu s Learning Agreement for Traineeship, aj.).
3. Zdravotní pojištění a pojištění odpovědnosti je jedním z nejdůležitějších dokumentů pro účast na stáži, které musí být doloženo nejpozději při podpisu smlouvy (a před zahájením stáže). Nezapomeňte, že vysílající instituce je zodpovědná za všechna rizika, pokud dojde ke škodě a pojištění chybí.
4. Learning Agreement for Traineeship je nejdůležitější dokument pro výkon stáže. Proto je nezbytné zajistit, aby tato trojstranná dohoda (v případě konsorcia čtyřstranná dohoda) byla zpracována ve všech podrobnostech, neboť pouze na základě detailní smlouvy je možné vyžadovat její dodržování v praxi. Pro zahraniční firmu je přesně zadání důležité a firma by měla být seznámena i s dalšími požadavky univerzity na přípravu studentů a absolventů vysokých škol v daném oboru studia.
5. Během výkonu stáže je třeba být v kontaktu nejen s vaším studentem nebo absolventem, ale také s odpovědným pracovníkem firmy a všechny problémy řešte okamžitě. V případě potřeby neváhejte navštívit firmu v zahraničí (finanční zdroje jsou v rozpočtu programu Erasmus+). Pokud jde o vážný problém, nebojte ukončit stáž před uplynutím termínu, zejména když o to požádá student sám. Je lepší ukončit stáž dříve a předejít tak větším problémům, které bude nutné řešit později.
6. Ukončení stáže musí být provedeno zahraniční firmou a vedle potvrzení o době výkonu stáže, je třeba vydat studentovi také podrobné hodnocení činnosti a zhodnotit nově nabyté schopnosti studenta v souladu s Learning Agreement for Traineeship. Potvrzení doby výkonu stáže a podrobné hodnocení činnosti by měly být použity jako základ pro uznání stáže a přiznání ECTS pedagogem (tutorem) univerzity studenta.
7. Zatímco pro povinné stáže jsou kredity stanoveny předem ve studijních programech, pro dobrovolné stáže neplatí přesná pravidla a je možné si zvolit vlastní systém (dokud EU neposkytuje jednotná pravidla), která by však měla vycházet z určitých pravidel. Při vytváření pravidel pro posouzení stáží, použijte osvědčené metody a jejich rozšíření na další kritéria. Je možné zavést např. povinné rozhovory pro všechny účastníky stáží nebo pouze pro studenty, jejichž hodnocení je spíše negativní. Je také možné zavést psaní esejí a jejich hodnocení pedagogy (tutory). Doba trvání stáže a další kritéria hodnocení mohou být dobrým základem pro odpovědné hodnocení stáží a objektivní přiznání kreditů (ECTS). Projektový tým ATEST navrhuje v případě dobrovolné stáže minimálně 6 ECTS za stáž.
8. Pamatujte, že kredity získatné za účast na dobrovolné stáži, nemohou být součástí povinných kreditů, ale student může za takovou stáž získat pouze kredity nad požadovaný limit povinných kreditů (tj. nad předepsaných 30 ECTS za semestr nebo 60 ECTS za akademický rok).
9. Stáž je zaznamenána v Dodatku k diplomu studenta a/nebo v Europassu. Není přitom rozhodující, zda jde o stáž povinnou nebo dobrovolnou. Účast na stážích absolventů nelze zapsat do Dodatku k diplomu a existuje jediná možnost – absolvovanou stáž vyznačit v Europassu. Univerzity či konsorcia mohou rovněž vystavit studentům a absolventům certifikát potvrzující absolvování stáže.
10. Pro studenty je velmi důležitá výše grantu a jeho platba. V případě stáží nedoporučujeme vyplácet celou částku předem, ale pouze část (např. 80 %) a zbytek může být vyplacen, jakmile student splnil všechny podmínky stáže, tj. včetně jazykového testu a vyplnění závěrečné zprávy. To je důležité zejména v případě absolventů univerzit. Pamatujte, že první grantová splátka má být zaplacená nejpozději v den zahájení stáže.
11. Dalším důležitým úkolem pracovníků zahraničního oddělení je trvalá podpora stáží a šíření výsledků nejen uvnitř univerzity, ale také mimo univerzitu, zlepšovat metody hodnocení stáží a udržovat stávající kontakty se zahraničními firmami a budovat nové kontakty s firmami, které přijímají stážisty.

ATEST User Guide

PUBLISHED BY

EDUCA INTERNATIONAL, o.p.s.
Na Moklině 289/16,
163 00 Praha 6
Czech Republic
www.educaops.eu

THE PREPARATION OF THIS DOCUMENT HAS BEEN UNDERTAKEN BY

Josef Vochozka
Vladimíra Řeháčková
Lorena Zanelli
Francesca Briani
Lorenza Zuccatti
Marjo van der Valk
Gorka Orueta Estivariz
Ulrike Sauckel
Renáta Timková

**THE ATEST PROJECT HAS BEEN REALISED AS AN ERASMUS+ KA2 PROJECT
WITH A FINANCIAL SUPPORT OF THE EUROPEAN UNION IN THE YEAR 2014-2016**

